

נא

גליון מס' 442
ו' שבט תשפ"ג

עם דמעות הכל הולך להשתנות

הרב אפרים שרבני שליט"א

העניין טעון גניזה • נא לא לקרוא בשעות התפילה

השעה הייתה מאוחרת בלילה והוא היה למטה, הוא התפלל ליד ההיכל בלחש. לאחר כמה רגעים הוא פרץ בבכי והתחיל לשמוע אותו מתפלל, איזו תפילה מבהילה, הצטמררתי! "אבא שלי, אני רווק, קשה לי, אתה רחמן, אתה עוזר לכולם, תעזור גם לי, אני יודע שאתה בצער שאני בצער, הזמן אוזל, קשה לי, אני היחיד שנשארת כאן רווק, אני מבקש ממך יש לי רק אותך, וכל זה בדמעות, אני בן שלך רק אתה יכול לעזור לי".

הוא שבר לי את הלב, אבל חיזק אותי כל כך, הוא דיבר כמו בן שמחזיק את אבא שלו בצוואר ומחבק אותו ואומר אל תעזוב אותי.

אני יצאתי מבית הכנסת ואמרתי לעצמי, נכון שזה מקרה קשה, אבל אחרי מה שראיתי כאן עם הבחור הזה יקרה משהו אתו, זה לא משהו רגיל, כאילו הוא נגע שם בכסא הכבוד. אם אני התרגשתי, אם אני נשברתי, למעלה הם קפאו, למעלה בשמיים נשברו.

הוא עזב כאן את השכונה איני יודע לאן. עברו שנתיים או שנתיים וחצי מאז. יום אחד ביקרתי חולה בהדסה עין כרם, ראיתי את הבחור הזה בכניסה. "שלום עליכם מה אתה עושה פה?" חשבתי שהוא עדיין בא בכדי לטפל בבניה שלו.

"אשתי ילדה בן בשעה טובה". לא הבנתי מה הוא אומר לי, לקח לי כמה רגעים לעכל. נשוי וגם ילד שומו שמיים. חיבקתי אותו "הרב אתה לא תאמין איזו אשה אני קבלתי, אין עוד דבר כזה בעולם. אני רוצה להגיד לך שה' מקשיב לכל מילה הוא נתן לי פי עשר ממה שביקשתי".

הוא ישב והתחיל לספר לי איך היא הכירה אותו ולמה היא רצתה אותו. "וכשהיא שמעה על הבעיה שלך מה היא אמרה?" שאלתי בסקרנות. הוא סיפר, שגם לאח שלה הייתה בעיה כזאת והיא טיפלה בו כמה שנים וזה בכלל כבר לא מפריע לה. היא אפילו תשמח להיות לו לעזר בעניין הזה.

הסתכלתי לשמיים ואמרתי "רבונו שלם עולם, רק אתה יכולת לעשות מהלך כזה, וכל כך מהר!". זה היה ממש רחוק בטבע. עד הדמעות כמובן.

אני רוצה להקריא לכם משפט אחד מרבינו המאירי שמוזכר כל כך את הסיפור הזה "אף על פי שמשפטי האדם בהצלחתו ובמקרו פעמים דלת הנועלת לא במהרה היא נפתחת, מכל מקום הדבר מסור לתפילה כי היא מגינה בעדו ומשנים בעבורה סדרי בראשית שלו" - זאת אומרת, שיש דברים בחיים שלפי השכל והטבע הדלת נעולה ולא אמורה להיפתח, אך כל זה בלי תפילה עמוקה, בלי דמעות חמות, אך עם דמעות "משנים עליו סדרי בראשית" - הכל הולך להשתנות לך, הכל הולך להשתנות.

מסופר על אחותו של החזון איש, שכשהייתה בת שנתיים היא חלתה במחלה קשה והגיעה עד שערי מוות. לפי הנחיות הרופאים הגיעו אנשי החברה קדישא והכינו את הנרות ואת הסידורים להשכבה, כולם ידעו שאלו המשך שיחת הרב בעמ' 3

אני רוצה להגיד לכם משהו חשוב. בכל דבר שעובר עלינו בחיים, אחד הרגעים החזקים ביותר שיש, עם הכי הרבה כוח, תתפלאו לשמוע, אבל זה דווקא אחרי שבוכים בתפילה. רק מי שהרגיש את זה חזק יודע על מה אני מדבר.

אתה לוקח את כל המטענים שיש לך על הלב, במיוחד הכואבים ביותר, ויחד עם הדמעות אתה מוציא אותם. קודם כל לשחרר מטען כזה שעל הלב זו הרגשה חזקה כל כך שה' המציא בעולם, הרגשת נחת לא רגילה.

ומה שנותן הרבה יותר כוח, ששם אתה מרגיש שמישהו באמת שמע אותך. לא משנה אם לחשת או צעקת, אתה יודע ששמעו אותך.

התפילה הכי נשמעת בעולם זוהי תפילה בדמעות. אם היו מספרים לך שציערו את הילד שלך בכיתה, כואב לך, אתה מרגיש צביטה קשה בלב, בייחוד כשאתה מתאר את הסבל שלו. ואם אמרו לך שהוא עמד בצד ובכה "אבא, אבא, איפה אתה? איפה אבא שלי?" אתה לא תשבר לרסיסים? דמעות שוברות את הלב לכולם. גם את הלב של ה' יתברך. הכל זה עד הדמעות כי שערי דמעה לא ננעלו.

התורה מספרת, שכשמשה רבינו היה בתיבה ירדה בתיה בת פרעה לרחוץ ביאור "וּתְפַתַּח וּתְרַאֶהוּ אֶת הַיֶּלֶד וְהִנֵּה נֶעַר בֶּכֶה וְתַחְמַל עָלָיו" - כותב הזוהר שיש בזה רמז שבתיה זה השם של השכינה הקדושה של ה' יתברך, וכשהיא יורדת לעולם ורואה יהודי בוכה היא מיד מתמלאת ברחמים עליו "יאל תבכה ילד, אל תבכה" אני לא אתן לך לבכות אני אנגב לך את הדמעות. שיהודי בוכה נולדים עליו רחמים, קורה משהו בשמיים.

אתה רוצה ישועה? אתה צריך עזרה? תדבר, אבל מהלב, תבכה. זו לא בכינות. אני לא מלמד אתכם בכינות, בכינות זה אדם שבוכה כל היום לאנשים, לבכות בתפילה, זו קרבת ה', אברהם אבינו בכה, יצחק בכה, יעקב בכה, דוד המלך בכה. אין קירבה יותר גדולה לה' יתברך כמו מישהו שמבקש בדמעות, אתה תרגיש אותו קרוב.

הלב שלי תמיד אומר לי וגם אני יודע, שאם ראיתי משהו מתפלל ובוכה, מכל הלב, רק הוא והאלוקים שלו, משהו הולך להשתנות איתו, משהו יקרה כאן. **כי דמעות זה דבר חזק, יותר חזק מכל מה שאתם חושבים.**

זכורני, לפני תקופה מסויימת, ניגש אלי איזה בחור שכל כך רצה להתחתן, הייתה לו בעיה מסויימת, שמאוד הקשתה עליו בשידוכים. האמת כמו שראיתי את המצב זה היה נראה באמת סיפור מההפטרטה. בחור באמת כל כך טוב, אך ברגע שבחורה הייתה שומעת את הבעיה שהוא נושא, היא מיד הייתה עושה צעד אחורה.

כל פעם שהייתי רואה אותו הייתי מרחם עליו, כי הבנתי שבטבע זה יכול לקחת הרבה מאוד זמן, מי זאת שתסכים, מי זאת שתמשיך להיפגש. לא פשוט.

באחד הימים הגעתי לבית המדרש, למדתי בקומה למעלה,

הבנייה החדשה

ביום רביעי ו' שבט (1/2 למניינם)

בשעה 20:30
בבית הכנסת "רמות ים"
רח' בר אילן 27 בת ים

הרב אפרים שרבני שליט"א
לבית ים

זמני השבת ירושלים

הדלקת נרות לנדהים 40 דק'
16:34 16:54
יציאת השבת יציאת השבת (ר"ת)
18:20 17:46

ישנם הרבה דברים שבעברנו פשוטים ביותר, לא צריך בכלל לדבר עליהם, כך גדלנו במשך כל חייו, ואילו לשני אינם פשוטים כלל. כל אלו ועוד, עלולים להוות תקלה בין 'המשדר למקלט' והמסר יעבור בצורה 'מקורטעת' ולא כמו שכיוונו כלל.

נשמע את השניה כמעט ואין על מה לריב

זה בעצם אחת מהעבודות העיקריות של יועצי הנישואין, הם גורמים לזוג להבין זה את זה – אבל באמת! הם מוציאים את כל ה'רעשים' וההפרעות שגורמים לחוסר ההבנה. לא סתם היועץ נקרא גם 'מגשר', שתפקידו לעשות גשר בין הראש שלה לראש שלו, ובין הלב שלו ללב שלה, שהדברים יעברו בבטחה במלואם, ושהצד השני באמת יבין. ואז, כשמגיעים להבנה אמיתית, כמעט ואין כבר אין על מה לריב. יועצי נישואין מספרים, שמגיעים אליהם זוגות על סף גירושים ל"ע, והיועצים מעידים: "אנחנו לא ייעצנו להם כלום, פשוט נתנו להם לשבת ולדבר בנחת, להבין זה את זה היטב, כל אחד סיפר מה מפריע לו, הצד השני שמע וקיבל, והשלום חזר לשכון בביתם". במקום לעשות את זה במסעדה עם קפה ועוגה, הם היו צריכים לשבת בתוך משרד של יועץ נישואין ולשלבם... לא חבל!?

נמצאת למד, שתקשורת טובה פירושה, שהאדם מבין את דברי השני לאשורם, לפי מה שהוצא רצה להגיד ולא לפי מה ששומע רק 'חושב שמבין'. לא לפי 'הראש' שלי, לא לפי הרגשות שלי, אלא לפי הראש והרגשות של השני, ועד כמה שהמסר שאותו תכנן המעביר, יעבור בצורה מדויקת ללא שינוי בדרך, זה לנו האות להתחלה של תקשורת טובה. ולכן מטרתנו בתקשורת נכונה היא להבין באמת את השני וכן להוכיח לו שהבנו אותו! (והוקדש לזה המקום בהמשך).

הכלי שישרת אותנו הכי הרבה

לכל בעל מקצוע של את ארגו הכלים שלו ובתוך אותו ארגו יש את הכלים החשובים לו ביותר, אלה שהוא משתמש בו כמעט בכל רגע נתון. גם בבית, אחד הכלים החשובים ביותר הוא כלי הדיבור. כדי לקדם משהו בבית, כדי לבנות משהו, דברים פשוטים ומורכבים כאחד, אי אפשר שלא לעבור דרך כלי זה.

וחיי היום-יום, מלאים בתחומים ונושאים הטעונים דיבור, שיתוף, יעוץ זה עם זה, קבלת החלטות משותפות, מציאת פתרונות לבעיות המצויות – או לא מצויות – בכל בית. דברים פשוטים ומהותיים העולים על שולחנו של כל בית נורמלי.

אם בזוגיות, שלא חסר כלל מה ללבן, לא חסרות אי הבנות, לא חסרות ציפיות מהצד השני שלא מומשו כמו שחשבנו, התנהגות לא ראויה של בן הזוג שאנחנו רוצים שישפר, לא חסרות תחושות, מחשבות והרגשות ביחס לקשר ולסובב אותו שאנחנו רוצים לפרוק ולשתף. **ואם בנושא הפרנסה והכלכלה**, קבלת החלטות בנוגע למקום עבודה, חשבון ההוצאות וההכנסות, התנהלות הבית בחכמה, רכישת דברים, מעבר דירה וכו'. **גם נושא המשפחה** אינו פוסח על שום בית, יש שהאמא שלה לא מפסיקה להתערב, ויש שאמא שלו תמיד עוקצת ומעירה, יש שההורים שלו לעולם לא תומכים, ואת הגישה שהיא לא מדברת איתה כבר חודשים ועוד רשימה ארוכה ורגישה בכל הנוגע בעניין המשפחה.

ומה עם חינוך הילדים? כמה לבטים? כמה דרכים? כמה השקעה כל אחד מהם מהנשמות הטהורות האלה דורש? 'יוסף היום הביא פתק מהרב... מה נעשה עם הילד הזה?!', 'שירה בזמן האחרון טעונה, כיצד מתנהגים מולה...', 'יעלי בזמן האחרון מאד מפוחדת ולא נרדמת בלילה...' חוסר הסכמה בגישה לחינוך שיש בין בני הזוג, ועוד ועוד דברים שצריכים ההורים לשבת ולסלול לעצמם את הדרך לגדל ילדים בריאים בגופם ובנפשם. **והרוחניות** של הבית? מה עם העקרונות? מה עם הערכים? אם נתחיל לא נסיים! וזה רק מעט מן המעט מן הנידונים שעולים על שולחנו של הבית היהודי. **שבת שלום ומבורך שמעון שורתי. [קטע מתוך הספר החדש שבקרוב יראה אור].**

להערות, תגובות ושאלות ניתן לשלוח: sh0556777377@gmail.com

הבית בהיבנותו

הנהגות א"י התורה לגבר ואלה

סוד הקשר והתקשורת

(מתוך הספר החדש)

לאחר ההקדמות הרבות, אנו מתחילים להכנס פנימה, לדבר שילשמו התכנסנו בספר זה, דהיינו כללי התקשורת למעשה...

הספקנו להבין שחילוקי דעות בבית אינו דבר שאפשר להימנע ממנו, מה לעשות, פעמים רבות מתווכחים! לא חסר דברים לפתור בבית, וכשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות.

לא חייב לריב!

וכמו שכתב הגה"צ ר' שלמה וולבה: "בקרבה הנפשית בין שני בני זוג מתגלים בהכרח ניגודים בתכונות ובגישה, שלום בית לא נקרא שלא נתגלו ניגודים כי זה מראה רק שטרם הגיעו בני הזוג לקרבת הדעת והחיים הדרושה, אלא כדי שידעו אם אכן הקשר שלהם אמתי דבר זה רק שנתגלו הניגודים (הדעות השונות, ההרגלים השונים וכו') והצליחו לגשר עליהם"

נמצאנו למדים מדברי קדשו, שני דברים. א. שפעמים 'שקט' בבית לא מעיד על שלום בית, אלא על קשר נטול קרבה. ב. קשר אמיתי חייב להיות מלווה בחילוקי דעות, אי אפשר להסכים על הכל. השאלה הגדולה והעיקרית היא, איך לוקחים את הדעות השונות ועמם בונים!

תקשורת מורכבת - מדוע?

מה ההגדרה של 'תקשורת'? ומדוע היא כל כך מורכבת? האם כל שניים שמרבים בדיבור זה עם זה, זה אומר שיש ביניהם תקשורת? אלו השאלות שנבוא לברר בשורות הבאות.

כדי להבין את ההגדרה לתקשורת ומורכבותה, בעלי המוסר מדמים את הדברים לאדם הלוקח חפץ חומרי, כגון שולחן, ומעביר אותו ממקום למקום, אפילו יעבירו אותו ימים ונהרות, בדרך כלל הוא יעבור כמו שהוא, ללא שינויים, אותו שולחן שהיה כך נשאר.

כמו כן, כשיש משדר ומקלט, והמשדר מעביר מסרים קוליים למקלט, עד כמה שהוא יקבלם בצורה נקייה יותר, ללא שום רעשים, ללא שום תקלות באמצע, ללא קצרים, כך 'הקליטה' טובה יותר. ואם לא? יכולה להיות בעיה במשדר וגם יכולה להיות בעיה במקלט, ויכולה להיות בשניהם, אך התוצאה הברורה היא שיש בעיה וצריך לטפל בה. כך הוא בתקשורת בין בני הזוג, המשדר הוא המדבר, יש לו מחשבה או מסר והוא רוצה להעביר לשני שהוא המקלט המקבל את השדרים.

משדר או מקלט - אבל עם רגשות!

אלא שבשונה ממשדר ומקלט, ובשונה מחפץ דומם, לא כן האדם המעביר מסר - דעה, מועקה, השקפה, בקשה, עצה, ציפייה לחברו, או לעניינינו לשותפו לחיים, שאף אם הוא לידו, המסר עלול להגיע למקבל בצורה שונה לחלוטין.

שהרי כאן עסקנו בבני אדם, והרבה יותר תקלות עלולות להיות בדרך, שבני אדם אינם מכוונות ומעורבים בסיפור נפשות של איש ואשה שונים בתכלית, שבמשך שנים גדלו במקומות שונים, ולכל אחד מהם יש עולם פנימי של מחשבות, רגשות, הבנות, דעות, תפיסות עולם, נקודת מבט שונה על דברים, וכן הרגלים, מידות שלוקים בהם בחסר.

בליווי אורגן!

כולם מוזמנים!

שירת הבקשות // מקאמים // פיתוח קול

בבית הכנסת **משכן משה** רח' האנפה 2 גילה

בכל ראשון // בין השעות 17:30-18:30

מקהלת בני אפרים

כיצד אני עומד לפני בורא עולם?

וכתב המשנה ברורה (סק"ח) ע"פ הבית יוסף, שזה הוא במקום שנוהגים לעמוד כן לפני המלך, שמדברים עמו ושואלים מאתו צרכיהם והכל כמנהג המקום. ויש שכתבו, שבזמנינו, כיוון שבפני אנשים חשובים לא עומדים כך, אין צריך לנהוג כן אף בשעת תפילת שמונה עשרה (מנהגי השולחן פנחסי (סי' צה עמ' עט) ע"פ המשנה ברורה). ומכל מקום, המחמיר להניח ידיו על לבו באופן שאינו מבטל כוונתו תבוא עליו ברכה.

וכן יש בני אדם שקשה להם להתפלל באופן כזה, אלא מניחים ידיהם על הסטנדר ואין כלל קבוע בזה, אלא כל אחד יעשה כפי מה שיוכל להתפלל (כ"כ בערוך השולחן (סי' צא סעי' ז)).
וכשאוחז סידור בידי: אם אפשר, יאחזנו בימין ואת שמאל יניח על לבו (אלוה רבה, הו"ד בהלכ"ב שם סק"ז), ומכל מקום כתבו הפוסקים, שאינו יפוש ידיו למעלה בשעה שמתפלל (כן הסיק בהלכה ברורה שם).

לשלב יד ימין בתוך יד שמאל: ובדרך אגב יש להביא מה שהביאו הפוסקים ע"פ הזוהר הקדוש (ויקרא כד.), שיש להיזהר מאד שלא לשלב אצבעות יד ימין ואצבעות יד שמאל אלו באלו, משום שמוריד דין על עצמו בזה, ואפילו שעושה כן בלא מתכוון. **ובספרי האר"י ז"ל ותלמידיו הזהירו על כך מאד לחבר ולשלב עשר אצבעותיו. ולכן יזהיר בניו ואשתו בזה, ובייחוד יש להיזהר למי ששעתו דחוקה לו, כגון חולה, ואם אירע לו כן, יש לו לפשפש במעשיו ולחזור בתשובה (פסק"ת צה אות ה. ע"ש).**

דרך העמדת גופו: יש שכתבו, שצריך להתנועע בתפילה לקיים הפסוק "כָּל עֲצָמוֹתַי תִּאֲמַרְנָה". ויש שאמרו להפך, שאין לזוז בתפילה, שהוא כעומד לפני מלך. והסכימו הפוסקים, שהכל לפי מה שהוא האדם, שאם התנועה מעוררת לו הכוונה, יתפלל בתנועה ואם לאו, יתפלל ולא ינוד. מכל מקום, גם אלו המתנועעים, לא יתנועעו בצורה משונה.

להערות, תגובות ושאלות ניתן לשלוח: sh055677377@gmail.com

סימנים שלמים הוקדשו בשולחן ערוך לדרך שבה אדם חייב לעמוד ולכוין איבריו בתפילה:

ראשו ועיניו: כתב בשולחן ערוך (צה, ב): "צריך שיכוף ראשו מעט, שיהיו עיניו למטה לארץ ויחשוב כאילו עומד בבית המקדש ובלבו יכווין למעלה לשמים". **וכתב המשנה ברורה בשם ס' חסידים,** שאותם המגביהים ראשם בעת התפילה כלפי מעלה, המלאכים מלעיגים עליהם.

וכתבו האחרונים ע"פ דברי הזוהר הקדוש, שמי שאינו עוצם עיניו בשעת תפילה, מקדים ובא אליו מלאך המוות ובצאת נפשו אינו זוכה ורואה פני שכינה. ועל כן, יזהר מאד בדבר זה. ומהנכון להחמיר גם שעומד סמוך לכותל ונותן עיניו למטה, אף שבאופן זה אינו מסיח דעתו מתפילתו. ומכל מקום הנותן עיניו בסידור אין חשש כלל.

רגליו: כתב השולחן ערוך (סי' צה סעי' א): "יכוון רגליו זה אצל זה בכיוון כאילו אינם אלא אחד, להדמות למלאכים" ונבבית יוסף הביא עוד טעם בשם רבו המהר"י אבוהב, שהוא רמז שנסתלק ממנו התנועה לברוח ולא להשיג שום דבר מבלעדי ה'. ובלבוש (סעי' א) כתב, שזה מורה שעומד באימה ויראה והכנעה לפני בוראו יתברך. **ואף נשים בכלל זה (תורת חיים סופר סעי' ב).** **ואם אינו יכול** להצמיד רגליו ממש, יקרבים כמה שיכול, ולכן חולה, או חלש, שקשה להם להצמיד רגליהם, או שעלול לבטלם מהכוונה ולגרום לבלבול בתפילה, יקרבו אותם – אם אפשר – כמה שיותר ואם אי אפשר לא יקרבו כלל (אגר"מ או"ח (ח"ה סי' לח אות ו). ופסק"ת (סי' צה או"א)).

ידיו: עוד כתב השולחן ערוך (סעי' ג): "מניח ידיו על לבו כפותין והימנית על השמאלית ועומד כעבד לפני רבו באימה וביראה ובפחד ולא יניח ידיו על חלציו (מותניים), מפני שהוא דרך יוהרא (גאוה)" [לדעת חכמי הסוד, יכניס אגודל יד ימין לתוך כף יד ימין ואגודל כף שמאל לתוך כף יד שמאל].

"אין המצוה נקראת אלא על שם גומרה" (סוטה יג)

גם את/ה יכול

ההזדמנות אחרונה!

להיות חלק מהאימפריה התורנית הזאת

הפאר שלפניכם הוקם על ידי הרבה מאד אנשים, עם לב שאכפת לו מה יתברך יהי רצון שהזכות תגן עליהם ועל כל בית ישראל לעולמי עדי!

לפרטים: ר' יעקב בן ישי 050-4119309